

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Освітня політика»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність – *012 Дошкільна освіта*

Освітньо-професійна програма – *Дошкільна освіта*

Кількість кредитів – 4

Рік підготовки – *1, семестр – 1*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Туряниця Василь Васильович, кандидат філологічних наук, доцент; e-mail: vasyl.turianytsia@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Навчальний курс «Освітня політика» спрямований на поглиблення наявного стану світоглядної культури і навичок абстрактного мислення, аналіз феномену освітньої політики в контексті сучасних світоглядно-методологічних парадигм та державної політики в галузі освіти як у національному так і в міжнародному контекстах. Формування і розвиток сучасної світоглядно – методологічної парадигми здобувачів другого освітнього ступеня у сфері освіти неможливе без системного сприйняття явищ і процесів у сфері освітньої політики. Засвоєння змісту дисципліни сприяє розвитку критичного мислення, набуттю важливих для професійної педагогічної діяльності компетентностей, вмінню адекватно оцінювати співвідношення суспільних викликів та освітньої політики для окреслення перспектив розбудови освітньої галузі.

2. Мета викладання навчальної дисципліни «Освітня політика»: розкрити закономірності процесу формування освітньої політики у контексті загальнонаціонального та міжнародного виміру, особливості розвитку державної політики в галузі освіти за умов державного суверенітету України та в історичній ретроспективі, а також розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування готовності магістрів до професійної діяльності й наукової роботи.

Завдання вивчення дисципліни «Освітня політика»:

- ознайомлення зі світовим дискурсом освітньої політики, зокрема його теоретико-методологічною складовою;
- аналіз освітньої політики в контексті основних тенденцій сучасного суспільного розвитку (загальнонаціональний і міжнародний вимір);
- здійснення аналітичного огляду освітньої політики в Україні за період незалежності;
- аналіз стратегії державної освітньої політики в країнах світу, зокрема у країнах Європейського Союзу, та можливості їх застосування в Україні;
- прогнозування науково обґрунтованих підходів модернізації вітчизняної світи в вимірах глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Освітня політика» магістранти ознайомляться із особливостями формування поняттєво-

категорійного поля освітньої політики як міждисциплінарної сфери досліджень у контексті порівняння західної і вітчизняної суспільствознавчої традиції; із об'єктами, суб'єктами, характеристиками та критеріями класифікації освітньої політики, чинниками впливу на формування освітньої політики, їх характеристиками; розглядатимуть проблеми освітньої політики України на сучасному етапі розвитку освітньої сфери, предмет аналізу освітньої політики, особливості фінансування сфери освіти в різних країнах світу. Магістранти ознайомляться із сутністю поняття «державна освітня політика», особливостями державної освітньої політики в трансформаційному суспільстві та реформування вітчизняної освіти, в країнах Європейського Союзу, організацією економічного співробітництва та розвитку та їх характеристиками; можливостями застосування стратегій державної освітньої політики в країнах ЄС в Україні; міжнародними нормативно-правовими актами про освіту та їхнім впливом на формування державної політики в галузі освіти України.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути:

Знати:

- теоретико-методологічних основ освітньої політики;
- особливостей розвитку державної освітньої політики в галузі освіти за умов державного суверенітету України;
- основних стратегій державної освітньої політики в країнах Європейського Союзу та можливостей їх застосування в Україні;
- характеристик показників освітньої політики в Україні (якість, рівність доступу та ефективність освіти) в аспекті основних досягнень, прорахунків, пріоритетів розвитку всіх ланок національної системи освіти;
- специфіки освітньої політики України у підготовці педагогічних і науково-педагогічних кадрів. Уміння:

Вміти :

- аналізувати освітню політику України щодо розвитку освітньої сфери в історичній ретроспективі;
- виокремлювати пріоритети у розвитку освітньої політики в Україні, зокрема чітких орієнтирів щодо управління якістю, доступністю та ефективністю освіти;
- аналізувати досягнення і втрати у процесі модернізації всіх ланок національної системи освіти за період незалежності України;
- досліджувати пріоритетні напрями розвитку освітньої політики освіти в різних країнах (за вибором студента);
- виконувати дослідницькі завдання на розвиток й оцінку власної навчально-професійної діяльності, визначення рівня сформованості професійної компетентності.

Навички комунікації, а саме:

- застосовувати положення нормативно-правових актів щодо осмислення й аналізу специфіки планування і впровадження освітньої політики в загальнонаціональному та міжнародному вимірах, висловлювати своє міркування щодо проблемних питань, які виникають під час аналізу освітньої політики;

- у процесі обміну навчальною інформацією, узгодження дій та спільної діяльності вміти застосовувати знання теорії, сучасних досліджень та інновацій, виокремлювати проблеми і тенденції розвитку освітньої політики у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають у галузі освіти.

Здатність самостійно виконувати завдання (автономність і відповідальність), а саме: самостійно оцінювати ефективність освітньої політики як в Україні, так і інших країнах світу з позицій відповідності викликам ХХІ ст., сучасним цивілізаційним процесам з тим, щоб розв'язувати професійні задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування тенденцій розвитку освітньої галузі на сучасному етапі й на перспективу.

Література

Нормативно-правова база:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. Про дошкільн освіту: Закон України 11 липня 2001 року № 2628-III [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>

Основна:

1. Андрущенко В.П., Савельєв В.Л. Освітня політика (огляд порядку денного). Київ: “МП Леся”, 2010. 368 с.
2. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, прикладних досліджень. Збірка документів і матеріалів / Укл. О.І.Кілієвич, В.В.Тертичка. Київ : „К.І.С.”, 2004. 210 с.
3. Державна політика: аналіз та механізм впровадження в Україні: Навч.посіб./ кол.авт.; За заг.ред. В.А.Ребкала, В.В.Тертички. – К.: Вид-во УАДУ, 200. – 232 с.
4. Іванюк І. Освітня політика. Навчальний посібник. Київ : Таксон, 2006. 226 с.
5. Методологія і методика планування політики загальної середньої освіти в Україні: Монографія /Наук.ред. О.Савченко. – К.: ДАК «Укрвидавполіграфія», 2008. – 128 с.
6. Освіта в Україні: виклики та перспективи. Інформ. аналіт.збірник. К., 2020, 296 с.
7. Туряниця Василь. Якість навчальних досягнень студентів при вивченні педагогічних дисциплін кредитно-модульної системи. Методичні рекомендації за вимогами Болонської системи та вітчизняної нормативно-правової бази: Вид-во УжНУ «Говерла», 2018. 24 с.
8. Туряниці Василь. Закріплення освіти в законодавстві України як категорії життєдіяльності людини та суспільного буття // П'яті Таврійські юридичні наукові читання: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м.Київ, 15-16 травня 2020 р. – К., 2020, С.28-31.

Додаткова література:

1. Браун, М. Пол. Посібник з аналізу політики / Пер. з англ. Київ : Основи, 2000. 243 с.
2. Веймер, Девід Л., Вайнінг, Ейден Р. Аналіз політики: Концепції і практика /Пер. з англ. Іван Дзюб, Анатолій Олійник; Наук. ред. О.Кілієвич. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000. 654 с.
3. Квіт Сергій. Вважаю наш проект надзвичайно успішним // Світ, №29-30, серпень 2021.
4. Романов В.С.та ін.. Вступ до аналізу державної політики: Навч.посіб./ В.Романов, О.Рудік,Т.Брус. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.

5. Філіпов В.Д. Проблема систематизації та кодифікації законодавства в галузі освіти України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2013_1_19
6. Фрейре, Пауло. Педагогіка свободи: етика, демократія і громадянська мужність / Пер. з англ. О. Дем'янчука. Київ : Вид.дім "КМ Академія", 2004.124с.

Інтернет ресурси:

1. www.kmu.gov.ua – Кабінет міністрів України
2. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
3. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет України із статистики
4. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>.
2. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>.
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Педагогіка. URL: <https://pedagogika.at.ua>
5. Сайт електронного навчання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>